

KRW

De Europese
Kaderrichtlijn water

*Een grote kans voor
de verbetering van de
waterkwaliteit
en daarmee ook voor de
drinkwatervoorziening.*

Water nu en ...

VERENIGING VAN
WATERBEDRIJVEN
IN NEDERLAND

KRW grote kans voor drinkwater

De Europese Kaderrichtlijn Water is van groot belang voor de verbetering van de waterkwaliteit en daarmee ook voor de drinkwatervoorziening. De winning van drinkwater heeft invloed op de werking van het watersysteem en omgekeerd. Een succesvolle invoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW) kan daarom niet zonder de betrokkenheid van de drinkwatersector. Met deze brochure willen de drinkwaterbedrijven het belang van de KRW voor de drinkwaterwinning in Nederland onder ogen brengen van de bestuurders die over het waterbeheer in Nederland gaan. De drinkwaterbedrijven willen voor deze bestuurders een natuurlijke partner zijn in het streven naar schoon grond- en oppervlaktewater.

‘Samen met de regiobestuurders oplossingen zoeken en keuzes maken over de duurzaamheid van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Dat is de plicht van de drinkwatersector bij de invoering van de Kaderrichtlijn Water’

Met de KRW verplichten de lidstaten van de EU zich tot maatregelen om oppervlaktewater en grondwater in 2015 zowel ecologisch als chemisch in ‘goede’ toestand te hebben. De bronnen voor waterwinning worden daar dus schoner van. Dat is echter niet vanzelfsprekend. Om de waterwinning veilig te stellen zijn een aantal expliciete maatregelen nodig.

De Nederlandse drinkwatervoorziening is een van de beste ter wereld. Met het oog op de volksgezondheid willen de waterbedrijven ook in de toekomst garant kunnen staan voor deze zo belangrijke voorziening. Het streven naar een duurzame waterwinning in een schoon milieu is een algemeen erkend uitgangspunt in

Nederland. Een waterkwaliteit waarbij kan worden volstaan met eenvoudige zuivering bij de bereiding van drinkwater is het doel. Het vertrekpunt daarbij is het beschermingsniveau zoals vastgelegd in vigerend beleid. Waarbij de resultaatverplichting van de KRW er voor zorgt dat dit beschermingsniveau ook daadwerkelijk gehaald wordt.

De watersector heeft drie speerpunten

De drinkwatersector richt zich op drie speerpunten:

- 1 waterwinningen beter beschermen;
- 2 waterkwaliteitsnormen voor eenvoudige zuivering vaststellen;
- 3 de kosten in de hand houden.

1 Waterwinningen beter beschermen

De KRW verplicht de overheden om waterlichamen voor de drinkwatervoorziening aan te wijzen. Deze worden daarmee opgenomen in het Register Beschermd Gebieden, wat de garantie biedt dat beschermende maatregelen versneld en zonder uitstel worden uitgevoerd. Alle wateren die worden gebruikt voor drinkwaterwinning, zowel oppervlakte- als grondwater verdienen die extra bescherming.

Oppervlaktewater opnemen in het register

Onder de huidige regelgeving hebben rivieren als de Rijn en de Maas in hun geheel de functie drinkwaterwinning. Een logische voortzetting van dit beschermende beleid is: de opname van alle oppervlaktewateren met de functie drinkwater, in het Register Beschermd Gebieden van de KRW. Ook regionale wateren waaruit drinkwater ingenomen wordt, zoals de Drentse Aa, moeten worden aan gemerkt als ‘waterlichaam voor de drinkwatervoorziening’.

‘Als er een sector in Nederland is die lange termijn wil en moet denken, is dat de drinkwatersector’

... in de toekomst.

Extra maatregelen voor grondwater

Met de opname van grondwaterlichamen in het register, in 2004, zijn deze waterlichamen verzekerd van bescherming. De maatregelen die daarbij horen moeten nog worden uitgewerkt. De drinkwatersector is van mening dat deze minimaal het huidige beschermingsniveau moeten bieden.

'Drinkwater als uiting van een hoge welvaart, als basis voor een goede volksgezondheid'

Om de winning van grondwater ook voor de toekomst veilig te stellen is afstemming noodzakelijk tussen de doelen van VHR/Natura 2000 enerzijds en de randvoorwaarden van de waterwinning anderzijds. Het uitgangspunt dat de drinkwatersector daarbij hanteert is: 'er is water genoeg in Nederland, maar we moeten er slimmer mee omgaan'.

2 Waterkwaliteitsnormen voor eenvoudige zuivering vaststellen

Normstelling voor de KRW is in eerste instantie gericht op het ecologisch functioneren van het watersysteem. Voor drinkwater is het doel van de KRW de benodigde zuiveringsinspanning omlaag te brengen. De drinkwatersector is van mening dat oppervlaktewater en grondwater een kwaliteit dienen te hebben die de bereiding van drinkwater met eenvoudige zuivering mogelijk maakt. Voor de meeste stoffen leidt de ecologische doelstelling van de KRW al tot een normstelling waarmee de drinkwatervoorziening uit de voeten kan. Voor een beperkt aantal stoffen is echter een scherpere norm nodig.

Een voorbeeld hiervan is de stof isoproturon, dat met enige regelmaat Nederland binnenkomt met het water van de Rijn in concentraties die aanleiding zijn voor het stopzetten van de inname van water door het Waterbedrijf Amsterdam. De ecologische norm is 1,8 ug/l. De drinkwaternorm is 0,1 ug/l.

'water is geen gewone handelswaar,
maar een erfgoed dat als zodanig
beschermd, verdedigd en behandeld
moet worden'

citaat eerste alinea uit de Kaderrichtlijn Water

De KRW krijgt twee dochterrichtlijnen die tot doel hebben om tot realistische normen te komen voor de chemische samenstelling van oppervlakte- en grondwater. Het gaat om de Richtlijn Prioritaire Stoffen en om de Grondwaterrichtlijn.

Richtlijn Prioritaire Stoffen: lozing van 34 stoffen aan banden

Met de Richtlijn Prioritaire Stoffen worden normen opgesteld voor de gewenste kwaliteit van het oppervlaktewater. De lozing van 34 stoffen, die in deze richtlijn worden genoemd, wordt hiermee aan banden gelegd. In eerste instantie is deze normering gericht op de natuur. Daarnaast zijn, voor een bepaald aantal stoffen, aanvullende kwaliteitsnormen nodig voor de bescherming van oppervlaktewater waaruit drinkwater gewonnen wordt. Normstelling op Europees niveau is daarbij van groot belang om het voor een deltaland als Nederland mogelijk te maken om andere landen aan te kunnen spreken op bovenstroomse verontreinigingen.

Grondwaterrichtlijn: beoordelingssystematiek voor regionale situaties

De Grondwaterrichtlijn regelt de normstelling voor grondwater. Zowel de kwaliteit van het grondwater als de beschikbaarheid van grondwater, wordt met de KRW gereguleerd en middels deze dochter-richtlijn van normen voorzien.

De watersector is van mening dat er een beoordelings-systematiek moet komen, die is afgestemd op de regionale situaties. Normering moet alleen gelden voor die stoffen, die ter plaatse relevant zijn. Hiermee wordt voorkomen dat onnodig hoge kosten worden gemaakt voor monitoring en onderzoek gericht op stoffen, die lokaal geen rol spelen.

Kunstmatige infiltratie is een essentieel onderdeel van de waterwinning in de Duinen, maar ook steeds meer op andere plaatsen in Nederland. Het is een duurzame vorm van waterwinning. Voorkomen moet worden dat de normstelling voor grondwater infiltratie onmogelijk maakt.

3 De kosten in de hand houden

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft de extra maatregelen, die noodzakelijk zijn om de drinkwaterwinning te beschermen, ingeschat als 'haalbaar en betaalbaar'. Niets let ons dus om voortvarend met de implementatie aan de slag te gaan.

Over het geheel van de kosten van de KRW heerst de nodige onrust. Die uit zich in een terughoudende en afwachtende houding. De watersector is van mening dat het beter is om voortvarend aan de slag te gaan met het verkennen van kosteneffectieve maatregelen.

'KRW is een uitdaging en tegelijkertijd een noodzaak voor de komende generaties'

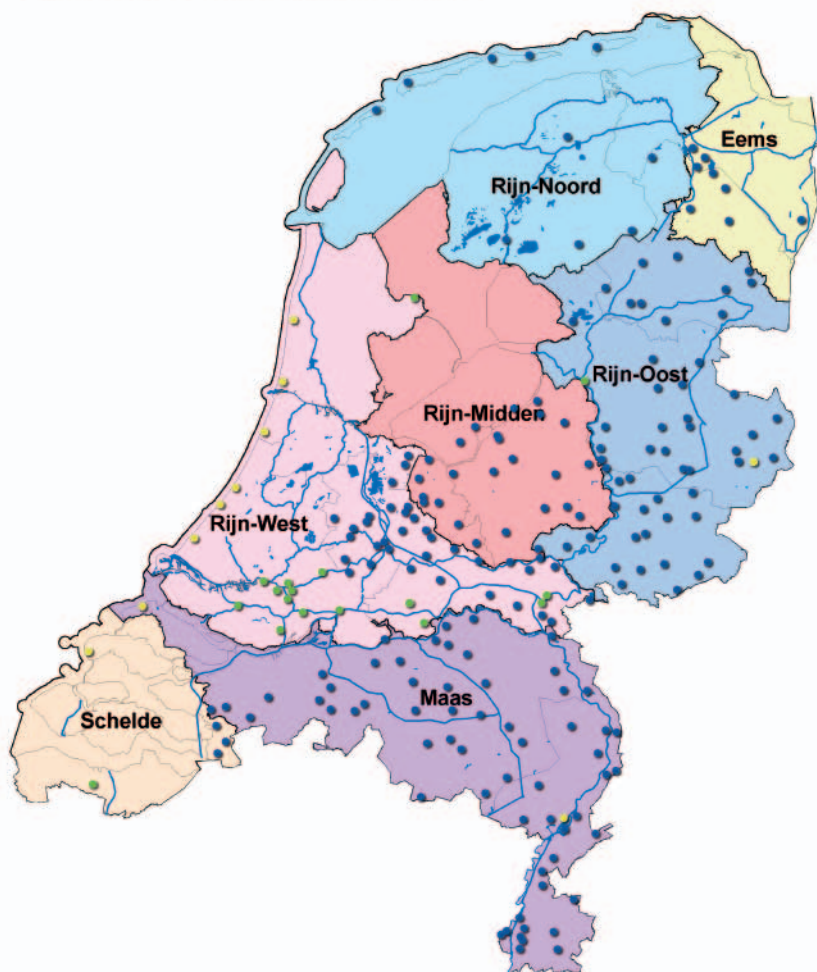
Een andere vraag is hoe kosten toegerekend moeten worden. Volgens de KRW zijn daarbij de principes van 'de vervuiler betaalt' en 'kostenterugwinning' voor waterdiensten, richtinggevend. Dat betekent dat de kosten voor schoon water nooit bij de drinkwaterbedrijven terecht mogen komen. Daarnaast is in Nederland al sprake van een hoge mate van kostenterugwinning voor waterdiensten.

Wat hebben de waterbedrijven te bieden?

De drinkwaterbedrijven beschikken over unieke kennis en expertise op het gebied van oppervlakte- en grondwater. Zo beschikken de waterbedrijven over veel waterkwaliteitsgegevens. Gegevens die gebruikt kunnen worden voor de verplichte rapportages aan Brussel.

De meetgegevens van de waterbedrijven geven inzicht in kwaliteitsveranderingen en de oorzaken daarvan. De waterbedrijven maken zowel nationaal als internationaal deel uit van netwerken die relevant zijn voor de KRW. De watersector ondersteunt en onderbouwt het belang van de KRW.

KRW gebieden en drinkwaterwinningen

Type winning

- grondwater
- infiltratiewater
- oppervlaktewater

Deelstroom-gebied	Waterbedrijf
Eems	<ul style="list-style-type: none"> • Waterbedrijf Groningen • Waterleidingmaatschappij Drenthe
Rijn-Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Vitens • Waterbedrijf Groningen • Waterleidingmaatschappij Drenthe • PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
Rijn-Midden	<ul style="list-style-type: none"> • Vitens • Hydron Flevoland • Hydron Midden-Nederland
Rijn-Oost	<ul style="list-style-type: none"> • Vitens • Waterleidingmaatschappij Drenthe
Rijn-West	<ul style="list-style-type: none"> • PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland • Waterleidingbedrijf Amsterdam (vanaf 1-1-2006: <i>Waternet</i>) • Duinwaterbedrijf Zuid-Holland • Hydron Zuid-Holland (vanaf 1-12-2005: <i>Oasen</i>) • Vitens • Evides • Brabant Water
Maas	<ul style="list-style-type: none"> • Waterleiding Maatschappij Limburg • Brabant Water • Evides • Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij (gaat per 1-1-2006 op in <i>Brabant Water</i>)
Schelde	<ul style="list-style-type: none"> • Evides • Brabant Water

